

สภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

เขตการศึกษา 7

นางสาวปรีศนา น้อยใจดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-516-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018800 i1๓๓๑๑๒๑

**STATE AND PROBLEMS OF THE MANAGEMENT OF INFORMATION SYSTEM
IN THE PROVINCIAL GENERAL EDUCATION OFFICES,
EDUCATIONAL REGION SEVEN**

MISS PRITSANA NOIJAIDEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-516-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด

เขตการศึกษา 7

โดย

นางสาวปริศนา น้อยใจดี

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สคนธทรัพย์)

ปริศนา น้อยใจดี : สภาพและปัญหาการจัดการจัดระบบสารสนเทศในสำนักงานสามัญศึกษา
จังหวัด เขตการศึกษา 7 (STATE AND PROBLEMS OF THE MANAGEMENT OF
INFORMATION SYSTEM IN THE PROVINCIAL GENERAL EDUCATION OFFICES,
EDUCATIONAL REGION SEVEN) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
ณัฐนิภา กุปรัตน์ , 179 หน้า. ISBN 974-583-516-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการจัดระบบสารสนเทศในสำนักงาน
สามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7 แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ตามขั้นตอนการจัดการจัดระบบสารสนเทศ
ของเมอร์คิกค์และมันซัน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความต้องการการใช้สารสนเทศ 2) การกำหนด
วัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศ 3) การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารสนเทศ 4) การกำหนด
รูปแบบระบบสารสนเทศ 5) การดำเนินงานตามรูปแบบที่กำหนด 6) การประเมินผลการดำเนินงาน
สารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดจัดเหมาะสมแล้ว ได้แก่ การกำหนด
ความต้องการใช้สารสนเทศของผู้ใช้ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ การจัดกลุ่มข้อมูล การกำหนด
คุณสมบัติของสารสนเทศ การสร้างแบบเก็บข้อมูล การกำหนดระยะเวลาในการเก็บรักษาสารสนเทศ
การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบ การติดตามการดำเนินงาน และ
การบำรุงรักษาระบบสารสนเทศ ส่วนสิ่งที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดควรจัดให้มีหรือปรับปรุงแก้ไข
ได้แก่ การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
การจัดบุคลากรเพื่อรับผิดชอบการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณ การดำเนินงานตามปฏิทินการ
ปฏิบัติงาน การจัดทำแผนภาพแสดงการไหลของสารสนเทศ การเตรียมความรู้เกี่ยวกับระบบ
สารสนเทศให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบ การจัดวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานและวิธีการประเมินผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C342232 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: STATE AND PROBLEMS / INFORMATION SYSTEM / PROVINCIAL
GENERAL EDUCATION / EDUCATIONAL REGION SEVEN

PRITSANA NOIJAIDEE : STATE AND PROBLEMS OF THE MANAGEMENT OF
INFORMATION SYSTEM IN THE PROVINCIAL GENERAL EDUCATION OFFICES,
EDUCATIONAL REGION SEVEN. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.,
NATNIPA KOOPARAT, Ph.D. 179 pp. ISBN 974-583-516-1

The purpose of this study was to identify state and problems of the management of information system in the provincial general education offices, educational region seven. The study was divided into 6 parts according to Murdick with Munson's stages of the management of information system, namely, 1) information needs analysis, 2) setting system objectives, 3) establishing the operational organization, 4) structuring the information system, 5) system implementation, and 6) evaluation.

It was found that the provincial general education offices had properly organized the following : determining users' information needs, objective implementation, data classification, determining information qualifications, constructing forms, specifying the information retention period, informing the system operation to all personnel, monitoring the system, and system maintainance. While the areas that needed to be provided or improved included the following: establishing the operational organization, appointing the operational committee, assigning personnel to response the operation, allocating budgets, performing to meet the operational schedule, constructing the information flow chart, preparing knowledge of information system for personnel involving the system management, providing materials, equipment and facilities, appointing the evaluation committee, and the method of evaluation.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

Pritsana
N. Kooparat

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา
คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียด
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรักษ์ ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์
บุญสวัสดิ์ อาจารย์ เสรี ลาชโรจน์ อาจารย์ มังกร กุลวานิช และอาจารย์ สุธวัฒน์
ศักดิ์ศรีกุล ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการจัดสร้างเครื่องมือในการวิจัย

พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษา-
จังหวัด หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศ ของสำนักงานสามัญศึกษา-
จังหวัด เขตการศึกษา 7 ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ปริศนา น้อยใจดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย.....	7
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การจัดการมัธยมศึกษา.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	74
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สถานการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์.....	80
สภาพและปัญหาการจัดการจัดระบบสารสนเทศในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7.....	83
การวิเคราะห์ความต้องการการใช้สารสนเทศ.....	83
การกำหนดวัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศ.....	93
การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารสนเทศ.....	97
การกำหนดรูปแบบระบบสารสนเทศ.....	107
การดำเนินงานตามรูปแบบที่กำหนด.....	115
การประเมินผลการดำเนินงานสารสนเทศ.....	125
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	129
วิธีดำเนินการวิจัย.....	129
สรุปผลการวิจัย.....	130
การอภิปรายผล.....	133
ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงาน.....	146
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	148
รายการอ้างอิง.....	149
ภาคผนวก.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	179

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามตำแหน่ง.....	75
2 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบันใน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	80
3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีวิเคราะห์ความต้องการการใช้ สารสนเทศ.....	84
4 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในการกำหนดความ ต้องการใช้สารสนเทศของผู้ใช้.....	85
5 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในการระบุแหล่ง สารสนเทศ.....	86
6 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในการระบุปัญหาของ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด.....	87
7 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในการศึกษาโครงสร้าง และหน้าที่ของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด.....	88
8 ปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ความต้องการการ ใช้สารสนเทศ.....	90
9 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศ.....	93
10 ปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการกำหนดวัตถุประสงค์ของ ระบบสารสนเทศ.....	95
11 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบงาน สารสนเทศ.....	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานในการดำเนินงานสารสนเทศ.....	101
13 ปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบงานสารสนเทศ.....	103
14 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดกลุ่มข้อมูล.....	107
15 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับกลุ่มข้อมูลที่ต้องจัดเพิ่ม.....	109
16 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของสารสนเทศ.....	111
17 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ.....	112
18 ปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการกำหนดรูปแบบระบบสารสนเทศ.....	113
19 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานในระบบสารสนเทศให้แก่บุคลากรในสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด.....	116
20 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับระบบสารสนเทศให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบสารสนเทศ.....	117
21 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินงานสารสนเทศ.....	119
22 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการติดตามการดำเนินงานของระบบสารสนเทศ.....	121
23 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาระบบสารสนเทศ.....	122
24 ปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามรูปแบบที่กำหนด.....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25	จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงาน
	สารสนเทศ..... 125
26	ปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการประเมินผลการดำเนินงาน
	สารสนเทศ..... 127

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย